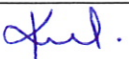

	Instrukcja Ogólna P3-02-I06 Instrukcja pobierania i dostarczania próbek wody i ścieków do badań laboratoryjnych do Procedury P3-02 Postępowanie z próbką	Strona	1 z 3
		Data wydania	14.04.2015 r.
		Nr wersji	01

Imię i nazwisko	Opracował Marta Kowalewska	Sprawdził Robert Czora	Zatwierdził Agata Świdorska-Ostapiak
Data	14.04.2015 r.	14.04.2015 r.	14.04.2015 r.
Podpis			

1. CEL INSTRUKCJI

Celem Instrukcji jest określenie sposobu postępowania przy pobieraniu i dostarczaniu próbek wody i ścieków do badań laboratoryjnych.

2. PRZEDMIOT I ZAKRES INSTRUKCJI

Przedmiotem Instrukcji jest opis wykonywanych czynności podczas pobierania próbek oraz dostarczania ich do laboratorium.

3. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Odpowiedzialnymi za przestrzeganie Instrukcji są osoby zatrudnione na danym stanowisku pracy i, zgodnie z zakresem obowiązków, dokonujące pobrań próbek wody i ścieków oraz odpowiedzialne za ich transport do Laboratorium. Nadzór nad przestrzeganiem Instrukcji sprawuje Kierownik Laboratorium.

4. DEFINICJE I OKREŚLENIA

Brak

5. TRYB POSTĘPOWANIA

5.1 Sposób pobierania próbek wody do badań fizyczno-chemicznych.

5.1.1 Próbki pobierane z kurków lub zaworów:

- a) zdjąć z kurka lub zaworu wszelkie urządzenia (np. sitka, filtry itp.),
- b) wylot kranu lub zaworu obmyć wodą wodociągową,
- c) otworzyć kran lub zawór i spuszczać wodę swobodnym strumieniem przez około 3 minuty,
- d) napełniać butelkę wodą przez kilka minut w celu zapewnienia kilkakrotnej wymiany pobranej wody lub kilkakrotnie przepłukać ją wodą przeznaczoną do badania,
- e) napełnić butelkę nie pozostawiając pęcherzyka powietrza pod korkiem i szczelnie zamknąć.

5.1.2 Próbki pobierane z wiadra czerpalnego:

- a) upewnić się czy wiadro jest czyste,
- b) kilkakrotnie przepłukać wiadro wodą pobieraną do badań,
- c) dalej postępować zgodnie z pkt 5.1.1.d.

	Instrukcja Ogólna P3-02-I06 Instrukcja pobierania i dostarczania próbek wody i ścieków do badań laboratoryjnych do Procedury P3-02 Postępowanie z próbką	Strona	2 z 3
		Data wydania	14.04.2015 r.
		Nr wersji	01

5.1.3 Próbki pobierane z niecki basenu i zbiorników wód powierzchniowych:

- a) kilkakrotnie przepłukać butelkę pobieraną wodą,
- b) zanurzyć butelkę na głębokość około 20 cm poniżej zwierciadła wody,
- c) napełnić butelkę nie pozostawiając pęcherzyka pod korkiem i szczelnie zamknąć.

5. 2 Sposób pobierania próbek ścieków do badań fizyko-chemicznych.

5.2.1 Pobieranie próbek z urządzeń kanalizacyjnych, kanałów i studzienek:

- a) oczyścić ściany wybranych miejsc pobierania,
- b) pobrać próbki w miejscach, w których ścieki mają burzliwy przepływ – gdy to możliwe,
- c) zaleca się, aby punkt pobierania znajdował się poniżej urządzenia,
- d) zaleca się, aby punkt pobierania był umieszczony w odpływie ścieków na $\frac{1}{3}$ głębokości poniżej ich powierzchni.

5.2.2 Pobieranie próbek z oczyszczalni ścieków.

Podczas pobierania próbek ścieków na dopływie i odpływie z oczyszczalni należy zwrócić uwagę na usunięcie lub zminimalizowanie ich niejednorodności spowodowanej zawiesiną,

6. Transport próbek

Próbki należy transportować w warunkach chroniących je przed zanieczyszczeniem, uszkodzeniem, najlepiej, o ile to możliwe, w termo-torbach w temperaturze $T = 5 \pm 3^{\circ}\text{C}$. Jeśli próbki nie są chłodzone w czasie transportu to okres między pobieraniem, a dostarczeniem próbki do laboratorium nie powinien przekroczyć 2h.

7. Zestawienie parametrów pobierania i transportu próbek wody i ścieków.

Parametr oznaczany	Maksymalny czas transportu	Uwagi dotyczące sposobu przechowywania	Rodzaj pojemnika
Odczyn	6 godz.	-	P lub S
Przewodność elektryczna właściwa	24 godz.	-	P lub SB
Azotyny / Azot azotynowy	24 godz.	-	P lub S
Zawiesina	2 doby	-	P lub S
Chlorki	1 miesiąc	-	P lub S
Fosfor ogólny	1 miesiąc	-	P, S lub SB
Chemiczne zapotrzebowanie tlenu ChZT ₅	1 miesiąc	-	P lub S

	Instrukcja Ogólna P3-02-I06 Instrukcja pobierania i dostarczania próbek wody i ścieków do badań laboratoryjnych do Procedury P3-02 Postępowanie z próbką	Strona	3 z 3
		Data wydania	14.04.2015 r.
		Nr wersji	01

Azot ogólny	1 miesiąc	-	P lub S
Amoniak / Azot amonowy	21 dób	-	P lub S
Żelazo	1 miesiąc	-	P, S lub SB
Mangan	1 miesiąc	-	P, S lub SB
Biologiczne zapotrzebowanie tlenu BZT5	24 godz.	Próbki przechowywać w ciemności lub w ciemnych butelkach	P lub S
Azotany/ Azot azotynowy	24 godz.	-	P lub S
Barwa	5 dób	Próbki przechowywać w ciemności lub w ciemnych butelkach	P lub S

Oznaczenia:

S – szkło

SB – szkło borokrzemowe

P – butelka plastikowa

Minimalna ilość próbki do analiz powinna wynosić 1-2 litry, w zależności od zakresu analiz.

